

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकिर्ण-२०२०/प्र.क्र.१२१/ऊर्जा-५
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १८ डिसेंबर, २०२०.

प्रस्तावना :-

सद्यस्थितीत कृषीपंप वीज जोडणी देण्याकरिता उच्चदाब वितरण प्रणाली योजना दिनांक ०५ मे, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये कार्यरत आहे. सदर योजनेअंतर्गत दिनांक ३१ मार्च, २०१८ पर्यंत पैसे भरून वीज जोडणीकरिता प्रलंबित असणाऱ्या कृषीपंप वीज जोडण्या देण्यात येत आहेत.

दिनांक १ एप्रिल, २०१८ नंतर पैसे भरून वीज जोडणी करिता प्रलंबित असणाऱ्या कृषीपंप अर्जदारांकरीता योजना अस्तित्वात नाही. सद्यस्थितीत राबविण्यात येणाऱ्या उच्चदाब वितरण प्रणालीची प्रगती, इतर पद्धतीने वीज जोडणी देण्यावर येणारी मर्यादा, याचा विचार करता यापुढे संभाव्य कृषीपंप अर्जदारांकरिता एक सर्वकष योजना प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

कृषीपंपांना विकेंद्रित सौर उर्जीकरणाच्या माध्यमातून दिवसा ८ तास वीज पुरवठा करण्यासंबंधीचे नियोजन करणे / वितरण हानी टाळण्यासोबतच उपलब्ध वितरण प्रणालीचा पुरेपूर वापर होण्याच्या व्यष्टीने कॅप्सिटर बसविणे / कृषी ग्राहक थकबाकी वसूली करणे / सदर थकबाकी वसूली करीता ग्रामपंचायत, ग्रामविद्युत व्यवस्थापक, महावितरण कर्मचारी, शेतकरी सहकारी संस्था यांना प्रोत्साहन देणे तसेच मिटरिंग इत्यादी बाबी कृषीपंप धोरणात समाविष्ट करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने शासनाने खालील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

(१) दिनांक ०१.०४.२०१८ पासून पैसे भरून वीज जोडणीकरिता प्रलंबित असणाऱ्या कृषीपंप अर्जदारांना पारंपारिक पद्धतीने व सौरऊर्जेद्वारे वीज जोडणी देण्याकरीता प्रस्तावित कृषीपंप धोरणास मान्यता देण्यात येत आहे.

(२) सदर योजनेअंतर्गत पारंपारिक पद्धतीने कृषीपंप वीज जोडण्या देण्याकरिता येणारा वार्षिक अंदाजे खर्च रुपये १५०० कोटी शासनामार्फत महावितरण कंपनीस भागभांडवल (Equity) स्वरूपात देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर भागभांडवल पुढील ५ वर्षे म्हणजे मार्च २०२४ पर्यंत महावितरण कंपनीस देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. याकरिता स्वतंत्र लेखाशिर्ष उघडण्यात यावे. तसेच याकरिता दरवर्षी अतिरिक्त नियतव्यय मंजूर करून तो अर्थसंकल्पित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. अनुसुचित जाती व अनुसुचित जमाती वर्गवारीतील कृषीपंप लाभार्थ्याना अनुक्रमे सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व आदिवासी विकास विभाग यांच्यामार्फत दरवर्षी आवश्यक नियतव्यय मंजूर करून सदर निधी अर्थसंकल्पित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

(३) सदर शासन निर्णयासोबत जोडलेले कृषीपंप धोरण राज्यात राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४३९८ दिनांक :- १४/१२/२०२० अन्वये प्राप्त सहमती नुसार व मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२०१२१८१५११४३७३१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ना. रा. ढाणे)
शासनाचे अवर सचिव

प्रतः

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा.मंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय,विधानभवन, मुंबई.
६. मा.राज्यमंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव
७. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. अपर मुख्य सचिव (वित्त) मंत्रालय, मुंबई.
९. अपर मुख्य सचिव (नियोजन) मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रधान सचिव (कृषी) मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव (ग्रामविकास) मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य) मंत्रालय, मुंबई.
१४. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळ सुत्रधारी कंपनी मर्या., मुंबई- २३.
१६. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१
१७. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१
१८. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनी, प्रकाशगंगा, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१
१९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई / महाराष्ट्र-२, नागपूर
२०. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र-१, मुंबई
२१. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
२२. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२३. अवर सचिव (ऊर्जा-३), उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२४. कक्ष अधिकारी, (अर्थसंकल्प/व्यय-१६), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२५. कक्ष अधिकारी (नियोजन विभाग), मंत्रालय, मुंबई
२६. निवड नस्ती (ऊर्जा-५), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२७. ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने.

शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२०२०/प्र.क्र.१२१/ऊर्जा-५ दि. १८/१२/२०२० चे सहपत्र

कृषीपंप वीज जोडणी धोरण- २०२०

अ) दिनांक ०१.०४.२०१८ पासून पैसे भरून वीज जोडणीकरिता प्रलंबित असणाऱ्या कृषीपंप अर्जदारांना वीज जोडणी देण्याकरिता धोरण :-

(१) ज्या नवीन कृषीपंप अर्जदाराच्या कृषीपंपाचे अंतर नजीकच्या लघुदाब वाहिनीच्या पोलपासून ३० मीटरच्या आत आहे व वितरण रोहित्रावर पर्याप्त क्षमता उपलब्ध आहे, अशा सर्व नवीन कृषीपंप अर्जदारांना १ महिन्याच्या आत वीज जोडणी देण्यात येईल.

(२) ज्या नवीन कृषीपंप अर्जदाराच्या कृषीपंपाचे अंतर नजीकच्या लघुदाब वाहिनीपासून २०० मीटरच्या आत आहे व वितरण रोहित्रावर पर्याप्त क्षमता शिळ्क आहे, अशा नवीन कृषीपंप अर्जदारांना एरीयल बंच केबलद्वारे ३ महिन्याच्या आत वीज जोडणी देण्यात येईल. तथापि, त्याकरीता आवश्यक असणारी लघुदाब वाहिनी / एरियल बंच केबल, अर्जदारास सुरुवातीस स्वतःच्या खर्चाने उभारावी लागणार असून, सदर खर्चाचा परतावा त्या ग्राहकाच्या वीज बिलामधून केला जाईल. जर अर्जदाराची यासाठी आर्थिक कुवत नसेल तर अशा अर्जदारांना First Come First Basis वर आर्थिक तरतूदीनुसार वीज जोडणी देण्यात येईल.

(३) ज्या नवीन कृषीपंप अर्जदाराच्या कृषीपंपाचे अंतर नजीकच्या लघुदाब वाहिनी पासून २०० मीटरपेक्षा जास्त आहे अशा कृषीपंप अर्जदारांना खालीलप्रमाणे पर्याय उपलब्ध असतील:-

(अ) उच्चदाब वाहिनी पासून ६०० मीटर पेक्षा जास्त अंतर असल्यास पारेषण विरहीत (Off Grid) सौर ऊर्जवर वीज जोडणी घेता येईल. दरवर्षी १ लाख या प्रमाणे पुढील ५ वर्षात ५ लाख पारेषण विरहीत सौर कृषीपंप वीज जोडण्या मुख्यमंत्री सौर कृषिपंप योजनेच्या माध्यमातून आस्थापित करण्यात येतील.

(ब) उच्चदाब वितरण प्रणालीवर (HVDS) वीज जोडणी घेता येईल. त्याकरीता अर्जदाराला स्वतः किंवा इतर अर्जदारासोबत (जास्तीत जास्त २ अर्जदार) एकत्रितपणे वीज जोडणीकरीता आवश्यक असणारी उच्चदाब वाहिनी व वितरण रोहित्र इत्यादी पायाभूत सुविधा उभाराव्या लागणार असून फक्त ६०० मीटर पर्यंतच्या पायाभूत सुविधेच्या खर्चाचा परतावा त्या ग्राहकाच्या वीज बिलामधून केला जाईल. सदर खर्चाच्या कमाल परताव्याची रक्कम मंजूर अंदाजपत्रकीय रक्कमेपर्यंत मर्यादित राहील.

(क) ज्या अर्जदाराची “ब” प्रमाणे कार्यवाही करण्यासाठी आर्थिक क्षमता नाही अशा अर्जदारांना त्यांच्या कृषीपंपाचे अंतर उच्च दाब वाहिनीपासून ६०० मीटरपेक्षा कमी असल्यास निधीच्या उपलब्धतेनुसार First Come First Serve Basis नुसार नवीन वीज जोडणी देण्यात येईल.

(४) अर्जदार समर्पित वितरण सुविधा योजना (डी.डी.एफ.) (ना-परतावा) अंतर्गत उच्चदाब वितरण प्रणालीवर स्वतंत्र वीज जोडणी घेण्यास इच्छूक असल्यास अशा अर्जदारास त्वरीत वीज जोडणी देण्यात येईल. अशा अर्जदारास उच्चदाब वीज वाहिनीची ६०० मी. अंतराची अट लागू असणार नाही.

(५) नवीन कृषीपंप अर्जदारांच्या कृषीपंपाचे अंतर नजीकच्या उच्चदाब वाहिनी पासून ६०० मीटरपेक्षा जास्त असल्यास व ते उच्चदाब वितरण प्रणालीवर डी.डी.एफ. योजनेअंतर्गत वीज जोडणी घेण्यास इच्छुक नसल्यास, अशा कृषीपंप अर्जदारांना पारेषण विरहीत (Off Grid) सौर कृषीपंपाच्या माध्यमातून वीज जोडणी दिली जाईल.

(६) नवीन कृषीपंप ग्राहकांना उच्चदाब वितरण प्रणालीवर १६/२५ के.व्ही.ए. क्षमतेच्या वितरण रोहित्रावर साधारणपणे जास्तीत जास्त २ वीज जोडण्या देण्यात येतील. कालवे/बंधारे/तळे/नदी इत्यादी लागत असणाऱ्या कृषीपंपांच्या समूहास वीज जोडणी देण्याकरीता ६३/१०० के.व्ही.ए. क्षमतेच्या वितरण रोहित्राच्या ८०% क्षमतेपर्यंत वीज जोडण्या देण्यात येतील. याकरीता अर्जदार स्वतः किंवा कृषीपंप ग्राहकांच्या समूहास, एच.व्ही.डी.एस. प्रणालीवर वीज जोडणी घेण्याकरीता लागणारी पायाभूत सुविधा (उच्चदाब वाहिनी, वितरण रोहित्र, लघुदाब एरियल बंच केबल इत्यादी) सुरुवातीला स्वर्खर्चाने उभारावी लागेल व झालेल्या खर्चाची परतफेड महावितरणद्वारे संबंधीत कृषी ग्राहकांच्या वीज बिलामधून करण्यात येईल.

(७) नवीन कृषीपंप अर्जदारांना लघुदाब वितरण प्रणालीवर वीज जोडणी देते वेळेस नजीकच्या वितरण रोहित्रावर पर्याप्त क्षमता उपलब्ध नसल्यास महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाच्या कृती मानकांनुसार किंवा उपकेंद्रामध्ये पर्याप्त क्षमता उपलब्ध नसल्यास, अनुक्रमे ३ महिन्याच्या व १ वर्षाच्या आत महावितरणद्वारे पर्याप्त क्षमतेबाबत तरतूद केली जाईल व त्यानंतर अशा अर्जदारास वीज पुरवठा उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(८) उपविभागीय स्तरावर पैसे भरून प्रलंबित असलेल्या कृषीपंपांच्या यादीच्या ज्येष्ठतेनुसार (डी.डी.एफ. योजना वगळता) कृषीपंप अर्जदारांना वीज जोडणी देण्यात येतील. तथापि, भारतीय सेनेमधील (भूदल, नौदल व वायूदल) आजी व माजी सैनिक/अधिकारी यांना वीज पुरवठा देतांना प्राधान्य देण्यात येईल.

(९) पारंपारिक जोडणी असलेले विद्यमान कृषीपंप ग्राहक सौर कृषीपंपाच्या माध्यमातून स्वेच्छेने वीज जोडणी देण्याबाबत विनंती करीत असल्यास, सौर कृषीपंप आस्थापित करून देण्यात येईल. तथापि, याकरीता ग्राहकाने पारंपारिक वीज पुरवठयाचे वीज बिल (थकबाकीसह) भरून पारंपारिक वीज पुरवठा समर्पित करणे बंधनकारक राहील. सदर योजनेअंतर्गत कमाल ७.५ अश्वशक्ती क्षमतेचा सौरपंप ग्राहकांना देण्यात येईल व त्यासाठी ४०% खर्च ग्राहकाला करावा लागेल.

(१०) SC/ST/OBC/अल्पसंख्यांक प्रवर्गातील कृषीपंप धारकांना नवीन वीज जोडण्या देण्याकरिता संबंधित विभागांनी SCP/TSP/ महाज्योती इत्यादी योजने अंतर्गत निधी उपलब्ध करून द्यावा. तसेच शासनाच्या अखत्यारीतील मौलाना आझाद, अण्णाभाऊ साठे इत्यादी महामंडळांनी देखील लाभार्थींना नवीन वीज पुरवठ्यासाठी संपूर्ण अंदाजपत्रकीय रक्कमेच्या (प्रोसेसिंग शुल्क व अनामत रक्कम यांच्यासह) अनुषंगाने निधी उपलब्ध करून द्यावा.

(११) ग्राहकांना उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या ONLINE PORTAL वर नवीन कृषीपंप विज जोडणीसाठी अर्ज करता येईल व निधीच्या उपलब्धतेनुसार संबंधित वर्गवारीतील कृषी ग्राहकांना पैसे भरून प्रलंबित असलेल्या ज्येष्ठता क्रमानुसार वीज जोडणी देण्यात येईल.

(१२) विद्यमान लघुदाब कृषीपंप ग्राहक वैयक्तिकरित्या किंवा वीज जोडणीच्या समुहामध्ये उच्चदाब वितरण प्रणालीवर वीज जोडणी घेऊ शकतात. तथापि, सदर ग्राहकांस वीज जोडणीकरीता आवश्यक असणारी ६०० मी. पर्यंतची उच्चदाब वाहिनी व १ वितरण रोहित्र इत्यादी पायाभूत सुविधा उभाराव्या लागणार असून सदर पायाभूत सुविधेच्या खर्च अर्जदारास उच्चदाब वितरण प्रणालीवर समर्पित वितरण सुविधा योजना (डी.डी.एफ.) (ना-परतावा) अंतर्गत स्वतः करावा लागेल व त्यास त्वरीत मंजुरी देण्यात येईल. अशा अर्जदारास उच्चदाब वीज वाहिनीची ६०० मीटर अंतराची अट लागू असणार नाही.

(१३) रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग व रायगड जिल्ह्याकरीता जागेच्या भौगोलिक परिस्थितीनुसार नवीन कृषीपंप वीज जोडणी ही सिंगल / श्री फेजवर, लघुदाब वितरण प्रणालीवर/ उच्चदाब वितरण प्रणालीवर देण्यात येईल.

(१४) कृषी फीडरवर एसडीटी बसवून, मळ्यात राहणाऱ्या कृषीपंप ग्राहकांना घरगुती वापरासाठी तसेच शेतीवर आधारित उद्योगांसाठी सिंगल फेज वीज पुरवठा केला जाईल.

(१५) नवीन ग्राहकांसोबतच यापूर्वी महावितरण आपल्या दारी योजने अंतर्गत वीज जोडणी देण्यात आलेल्या व आवश्यक पायाभूत सुविधा उपलब्ध नसलेल्या ग्राहकांना देखील वीज बिलातून परताव्याच्या माध्यमातून आवश्यक पायाभूत सुविधा उभारणीचा पर्याय उपलब्ध असेल.

(१६) कृषी ग्राहकांना वरील प्रमाणे पायाभूत सुविधा उभारताना, १.३% सुपरव्हिजन चार्जस भरून महावितरणच्या निवड सूचीबद्ध (empaneled) कंत्राटदाराकडून परस्पर काम करून घेता येईल किंवा १०० % रक्कम महावितरणला भरणा करून, महावितरणद्वारे सदर काम करून घेण्याचा पर्याय देखील उपलब्ध असेल.

(१७) सदर योजने अंतर्गत ग्राहकांद्वारे उभारण्यात येणाऱ्या पायाभूत सुविधा यंत्रणेची गुणवत्ता राखण्यासाठी कामात वापरण्यात येणाऱ्या सामग्रीची तसेच कामाची तपासणी संबंधित अधिकारी / कर्मचाऱ्यांमार्फत करण्यात येईल. तसेच गुणवत्ता राखण्यासाठी सदर कामांपैकी ठराविक कामाची तपासणी (% checking) त्रयस्थ यंत्रणेमार्फत करण्यात येईल. कामाच्या गुणवत्ते व दर्जामध्ये निष्काळजीपणा आढळल्यास संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांना जबाबदार धरण्यात येईल. कंत्राटदाराने सदर कामात निकृष्ट दर्जाचे साहित्य वापरल्याचे अथवा निकृष्ट दर्जाचे काम केल्याचे निर्दर्शनास आल्यास, अश्या कंत्राटदारावर महावितरणच्या Debar Policy प्रमाणे कारवाई करण्यात येईल.

(१८) अतिभारीत रोहीत्रांवरील चालू कृषी ग्राहकांना देखील योग्य दाबाने वीज पुरवठा करण्याच्या दृष्टीने विद्युत प्रणाली सक्षमीकरण (System Improvement) करण्याकरिता खालील पर्याय उपलब्ध असतील :-

१. सदर कामे महावितरणद्वारे, DPDC योजने अंतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून करण्यात येतील.

२. सदर कामे ग्राहकांना DDF (विना परतावा) योजने अंतर्गत करता येतील व त्यासाठी खर्चाच्या कमाल मर्यादेचे बंधन राहणार नाही.

मात्र, वरील उपलब्ध पर्याद्वारे कामे उच्चदाब प्रणालीच्या (HVDS) अनुषंगाने तसेच LT लाईन (AB Cable) ची कमाल मर्यादा रोहीत्रापासून २०० मिटर पर्यंत ठेवूनच करण्यात येतील.

(१९) नवीन कृषीपंप वीजजोडणीचा लाभ घेणाऱ्या कृषी ग्राहकाकडून वीज देयक नियमित न भरल्यास वीज पुरवठा खंडीत करण्याबाबतचे “सामाजिक जबाबदारी बंधपत्र” (Social Responsibility Bond) लिहून घेण्यात येईल.

(२०) महावितरणप्रती वीज ग्राहकांमध्ये सामाजिक दायित्व व संवेदनशीलता वाढविण्यासाठी माहिती-शिक्षण-संवाद (Information-Education-Communication-IEC) आधारित उपक्रम महावितरण मार्फत यथाशिंग्र राबविण्यात यावा.

दरवर्षी सुमारे १ लाख कृषीपंप अर्जदारांना वीज जोडणी देण्याकरिता येणाऱ्या खर्चाचा तपशिल:

अ. क्र.	कृषीपंपाचे अंतर व वीज जोडणीची पद्धत	प्रती ग्राहक खर्च (रुपये)	कृषीपंप ग्राहकाची संभाव्य संख्या	एकूण खर्च (रुपये कोटी)	निधीची उपलब्धता (रु. कोटी)
१	लघुदाब वाहिनीच्या पोल पासून ३० मीटरचे आत (सर्व्हिस वायरद्वारे)	७,२००	१०,०००	७.२०	रु १५०० कोटी शासनाकडून भागभांडवल व उर्वरित खर्च महावितरणतर्फ
२	लघुदाब वाहिनीच्या पोल पासून २०० मीटरचे आत (वैयक्तिक किवा समूह, एरियल बंच केबलद्वारे) तसेच उच्चदाब वाहिनीच्या पोल पासून ६०० मीटर पर्यंत (उच्चदाब वितरण प्रणालीद्वारे)	-	१०,०००	१७२३.८४	
३	उच्चदाब वाहिनीच्या पोल पासून ६०० मीटर पेक्षा जास्त (सौर कृषीपंपाद्वारे)	१,९८,४८५	१,००,०००	१,९८४.८५	ग्राहक, शासन अनुदान व ToSE च्या माध्यमातून
ब	एकूण : अ+ब		२,००,०००	३,७१५.८९	

ब) कॅपेसिटर : उपयुक्तता आणि वापर

- वितरण प्रणालीचे अतिभारीत होणे तसेच कमी दाबाने विद्युत पुरवठा होणे यासाठी कमी Power Factor ही प्रमुख कारणे आहेत. हे टाळण्यासाठी कृषीपंप ग्राहकांनी त्यांच्या पंपासाठी योग्य क्षमतेचा कॅपेसिटर बसविणे अत्यंत आवश्यक आहे.
- कॅपेसिटर बसविल्यामुळे वितरण प्रणालीवरील किमान १५ ते २० % भार कमी होऊन, उपलब्ध वितरण प्रणालीचा पुरेपूर वापर होईल व अधिकाधिक ग्राहकांना योग्य दाबाने वीज पुरवठा देणे शक्य होईल.

३. वितरण प्रणालीवरील वीज भार कमी झाल्यामुळे नवीन वीज यंत्रणा उभारण्यासाठी होणाऱ्या खर्चामध्ये देखील बचत होईल. त्यासाठी, कृषी वाहिन्यांवर तसेच उपकेंद्रामध्ये योग्य क्षमतेचे कॅपेसिटर लावण्याची मोहीम देखील हाती घेण्यात येईल.
४. सर्व कृषी ग्राहकांना देखील त्यांच्या कृषीपंपावर कॅपेसिटर बसविणे आवश्यक राहील. त्या अनुषंगाने नादुरुस्त रोहित्र बदलविताना, संबंधित रोहित्रावरील किमान ८०% ग्राहकांनी योग्य क्षमतेचे कॅपेसिटर त्यांच्या कृषी पंपावर बसविणे सक्तीचे करण्यात येईल. सोबतच किमान ८०% ग्राहकांनी त्यांचे चालू बिल भरल्याशिवाय नादुरुस्त रोहित्र बदलण्यात येणार नाही.
५. सदर कॅपेसिटर महावितरणद्वारे सूचीबद्ध कंत्राटदारांच्या माध्यमातून तालुका स्तरावर उपलब्ध करून देण्यात येतील व त्याची रक्कम ग्राहकांना भरावी लागेल.

ग्रामीण भागातील वीज वितरण जाळे:-

वीज वितरण जाळे उभारण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या अतिरिक्त रोहीत्रांची, पॉवर ट्रान्सफॉर्मरची तसेच नवीन सबस्टेशनची उभारणी महावितरणद्वारे पुढील प्रमाणे करण्यात येईल.

➤ वितरण रोहित्रे :

वाढीव वीजभारामुळे चालू वितरण रोहीत्र अतिभारीत झाले असेल तर अश्या ठिकाणी नवीन वितरण रोहीत्राची उभारणी ३ महिन्यांच्या आत प्राधान्याने खालील प्रमाणे करण्यात येईल. .

१) १२५ टक्क्यांपेक्षा जास्त अतिभारीत असलेले रोहित्र.

२) १२५ टक्क्यांपर्यंत अतिभारीत असलेले रोहित्र

➤ उपकेंद्र :

- कृषी प्रवण भागातील स्थापित उपकेंद्राची क्षमता वाढ करताना किंवा नवीन उपकेंद्र उभारताना, स्थापित उपकेंद्रापासून ५ किमीच्या हदीत मिनी सोलर पार्क उभारण्याचा किंवा कृषी वाहिन्यांचा “सौर ऊर्जीकरणाचा” पर्याय प्राधान्याने तपासण्यात येईल व शक्य झाल्यास अश्या ठिकाणी वीज उपकेंद्राचे सौर ऊर्जीकरण करण्यात येईल.
- चालू असलेले उपकेंद्र (पॉवर ट्रान्सफॉर्मर) अतिभारीत असेल आणि त्याठिकाणी वीज जोडणीची मागणी असेल तर अश्या उपकेंद्रातील पॉवर ट्रान्सफॉर्मरची क्षमता वाढविणे किंवा अतिरिक्त पॉवर ट्रान्सफॉर्मर लावणे किंवा गरज असल्यास नवीन उपकेंद्रे उभारणे ही कामे खाली दिलेल्या प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेण्यात येऊन नियमित कालावधीत पूर्ण करण्यात येतील.

१) ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त भारीत उपकेंद्र

२) ६०- ८० टक्क्यांपर्यंत भारीत असलेले उपकेंद्र

- दूर्गम, डोंगराळ किंवा आदिवासी भागामध्ये सद्यस्थितीत असलेले उपकेंद्र अतिभारीत नसतांनाही वीज वाहिन्यांच्या अतिरिक्त लांबीमुळे जर कमी विद्युत दाबाच्या समस्या

निर्दर्शनास येत असतील तर अश्या ठिकाणी स्थापित उपकेंद्रामध्ये क्षमता उपलब्ध असतांनाही सोलर प्रकल्प किंवा नवीन उपकेंद्र स्थापित करण्यात येईल.

क) कृषी ग्राहक थकबाकी वसूली:-

१. महावितरण कंपनी विविध वर्गवारीतील एकूण २.७३ कोटी ग्राहकांना वीजपुरवठा करीत असून त्यापैकी ४२,६०,४३१ ग्राहक हे कृषी वर्गवारीतील आहेत.
२. कृषी ग्राहकांकडील वीजबिल वसूली हा चिंतेचा विषय असून मागील काही वर्षात ही वसूली नगण्य आहे. परिणामी डिसेंबर-२०१९ पर्यंत कृषी ग्राहकांची वीजबिल थकबाकी जवळपास रुपये ३७,००० कोटीपर्यंत (व्याज आणि विलंब आकारासह) पोहोचलेली आहे. कृषी ग्राहकांकडील थकबाकी वाढीची प्रमुख कारणे:-
  - कृषी वीज वापरापोटीचे राज्य शासनातर्फ देण्यात येणाऱ्या अनुदानात २०१२ पासून कुठलीही वाढ न होणे.
  - महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगाद्वारे करण्यात येणारी वार्षिक वीजदरवाढ संपूर्णपणे कृषी ग्राहकांवर परावर्तीत होणे.
  - थकबाकीवर वाढत चाललेले व्याज आणि विलंब शुल्क.
  - वीजपुरवठा खंडित करतांना येणाऱ्या विविध अडचणी.
३. महावितरणने कृषी थकबाकी वसूलीसाठी कृषी संजीवनी योजना - २०१५ आणि मुख्यमंत्री कृषी संजीवनी योजना - २०१७ यांसारख्या अनेक योजना यापूर्वी राबविल्या आहेत. मात्र, त्यास ग्राहकांकडून विशेष प्रतिसाद मिळालेला नाही.
४. महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगाच्या (बहुवार्षिक वीजदर प्रस्ताव) दि. ३०.०३.२०२० च्या आदेशात वसूली कार्यक्षमतेचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आलेले आहे व उद्दिष्टपूर्ती न झाल्यास महावितरण कंपनीवर दंड आकारण्यात येणार आहे. सबब, कृषी ग्राहकांकडील थकबाकी वसूलीसाठी सर्वसमावेशक योजना सादर करणे अत्यंत आवश्यक आहे.

थकबाकी वसूली योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये:-

१. सर्व उच्चदाब, लघुदाब, तसेच उपसा जलसिंचन योजनेतील चालू व कायमस्वरूपी वीजपुरवठा खंडित असलेले ग्राहक या योजनेत भाग घेण्यासाठी पात्र असतील.
२. महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगाच्या (बहुवार्षिक वीज दर प्रस्ताव) दि. ३०.३.२०२० च्या आदेशात मागील पाच वर्षातील कृषी वीजवापर पुनःनिर्धारित केलेला आहे. त्या अनुषंगानेच जास्तीत जास्त कृषी ग्राहकांना सदर योजनेत सहभागी होणे शक्य व्हावे याकरिता ग्राहकांची मागील ५ वर्षापर्यंतची वीजबिल दुरुस्ती मोहीम राबविण्यात येईल.
३. ग्राहकांनी भरलेली वीजबिलाची रक्कम अशा सुधारित देयकापोटी समायोजित केली जाईल.
४. सदर योजनेमध्ये सहभागी होणाऱ्या ग्राहकांच्या ५ वर्षापर्यंतच्या थकबाकीवरील विलंब आकार पूर्णपणे (१००%) माफ करण्यात येऊन, सदर थकबाकीवर व्याज १८ टक्क्यांपर्यंत न आकारता,

महावितरणने घेतलेल्या कर्जावरील सरासरी व्याजदराच्या अनुषंगाने आकारण्यात येऊन थकबाकी निश्चित केली जाईल. (थकबाकी P)

५. पाच वर्षापूर्वीच्या थकबाकीवरील विलंब आकार व व्याज १०० टक्के माफ केले जाईल व केवळ मूळ थकबाकीच वसुलीसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. (थकबाकी Q)
६. त्यानुसार सदर योजनेसाठी अंतिम नवीन थकबाकी ($A=P+Q$) अशी निश्चित केली जाईल.
७. सदर योजना पुढील ३ वर्षासाठी म्हणजे दिनांक ३१ मार्च, २०२४ पर्यंत लागू असेल. तसेच या योजने अंतर्गत कृषी ग्राहकांची थकबाकी तीन वर्षासाठी स्थितप्रत करण्यात येईल व ग्राहकांच्या वीज बिलामध्ये ती वेगळी दर्शविण्यात येईल.

योजनेचे वर्ष	भरावयाची थकबाकी	भरलेली थकबाकी	सुट	शिल्लक थकबाकी
प्रथम वर्ष	A	X	X	$B = A - 2X$
दुसरे वर्ष	B	Y	Y चे ३०%	$C = B - 1.3*Y$
तिसरे वर्ष	C	Z	Z चे २०%	अंतिम थकबाकी = $C - 1.2*Z$

८. या योजनेत एकदा सहभागी झालेला ग्राहक प्रत्येक चालू बिलासह त्याच्या सोयीनुसार थकबाकी भरू शकतो (उदा. ३ महिने / ६ महिने इत्यादी.)
९. वीजबिल वसुली योजनेत सहभागी होणाऱ्या कृषी ग्राहकांना चालू वीजबिल भरणे क्रमप्राप्त राहील व तसेच न केल्यास सदर ग्राहकांचा वीज पुरवठा खंडित करण्यात येईल.
१०. एखाद्या महिन्यात काही कारणामुळे जर कृषी ग्राहकांना चालू वीजबिल भरणे शक्य झाले नाही तर सदर योजनेत सहभागी राहण्यासाठी त्याला चालू आर्थिक वर्षातील एकत्रित थकबाकी त्याच वर्षात भरण्याची मुभा राहील. मात्र, थकीत चालू वीजबिलांवर नियमाप्रमाणे व्याज व विलंब आकार ग्राहकांना भरावा लागेल.
११. अनधिकृतरित्या वीज वापर करणाऱ्या ग्राहकांवर विद्युत अधिनियम, २००३ प्रमाणे कारवाई करण्यात येईल.

ग्रामपंचायतीमार्फत वसुली (मायक्रोफन्चायजी) :-

१. ग्रामपंचायत ही स्थानिक स्वराज्य संस्था आहे. लोकांद्वारे निवडलेले आणि स्थानिक रहिवासी म्हणून कृषी ग्राहकांशी त्यांचे सलोख्याचे संबंध असतात. त्यामुळे कृषी ग्राहकांना वीजबिल भरण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यास ग्रामपंचायतीची मदत व सहभाग महत्वाचा ठरेल.
२. विद्युत अधिनियम - २००३ च्या तरतुदीनुसार ग्रामीण भागात -मायक्रोफेंचायझी तयार करून याद्वारे वीजबिल (चालू / थकीत) वसुली सहज शक्य आहे. या योजनेची यशस्वी अंमलबजावणी झाल्यास त्याचा लाभ महावितरण, ग्रामपंचायत आणि ग्रामीण ग्राहकांना होईल.

३. वसुलीसाठी सर्व इच्छूक ग्रामपंचायती (ज्या ग्रामपंचायती ग्रामसभेचा ठराव करतील) सोबत करार करून त्याची अंमलबजावणी केली जाईल.
४. कृषी वीजबिल वसुली योजना राबविताना तसेच कृषी ग्राहकांचे सर्वेक्षण करताना ग्रामपंचायत स्तरावरील, कृषी संबंधित इतर विभागातील कर्मचारी उदा. कृषी सहाय्यक, कोतवाल यांची देखील मदत घेण्यात येईल व त्याकरिता प्रोत्साहन म्हणून ग्रामपंचायत स्तरावरील पात्र कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहनपर रक्कम देण्याचे अधिकार जिल्हा वीज संनियंत्रण समितीला राहतील.
५. ग्रामपंचायतीला प्रस्तावित मोबदला खालीलप्रमाणे राहील.
  १. वीज बिल भरणा केंद्र म्हणून प्रती वीजबिल वसुलीसाठी रु.५/- निश्चित.
  २. थकबाकी वसूल केल्यास, वसूल केलेल्या थकबाकीच्या ३०%
  ३. चालू वीजबिल वसूल केल्यास, वसुली रकमेच्या २०%
६. इतर सर्व ठिकाणी सदर योजना रोहित्र स्तरावर राबवून, योजनेचा सर्व फायदा थेट सहभागी होणाऱ्या रोहित्रावरील कृषी ग्राहकांना देण्यात येईल. १००% वीजबिल वसुली असलेल्या रोहित्रावरील ग्राहकांना चालू वीजबिलावर १०% अतिरिक्त सुट देण्यात येईल. तसेच, थकबाकी नसणाऱ्या व नियमित वीजबिल भरणाऱ्या कृषी ग्राहकांना सदर योजनेच्या कालावधीत चालू कृषी वीजबिलावर अतिरिक्त ५ % सवलत देण्यात येईल.

➤ ग्रामपंचायतीना प्रोत्साहन

ग्रामपंचायतीना प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने ग्रामपंचायतीकडे कृषीग्राहकांसोबतच इतर ग्राहकांकडील वीजबिल वसुलीची कामे देण्याचेही प्रस्तावित आहे. अकृषक ग्राहकांकडील थकबाकीमधून ग्रामपंचायतीद्वारे वाढीव वसुलीक्षमतेच्या वसुलीवरील २० टक्के मोबदला तसेच चालू बिलांच्या वसुलीसाठी वाढीव वसुलीचा स्लॅबनिहाय मोबदला खालीलप्रमाणे प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

मागील आर्थिक वर्षातील सरासरी वसुलीची कार्यक्षमता	ग्रामपंचायतीने प्राप्त केलेल्या वसुलीची कार्यक्षमता	फरक C = (B-A)	फरकातील प्रोत्साहन (वाढीव वसुली क्षमतेच्या)
A	B	C	D
०-५० टक्के			२० टक्के
५०-७५ टक्के			१५ टक्के
७५ टक्केपेक्षा जास्त			१० टक्के

* गाव पातळीवर सहकारी संस्था, महिला बचत गट, “महिलांचा स्वयं सहाय्यता गट” (Women's SHGs) इत्यादींची “वीज देयक संकलक एजन्सी” (Electricity Bill Collection Agency) म्हणून नेमणूक करण्यात येईल व त्यांनादेखील वरील प्रोत्साहन उपलब्ध असेल.

➤ **कर्मचाऱ्यांसाठी प्रोत्साहन:-**

कृषी ग्राहकांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या सदर योजनेच्या व्यापक यशासाठी क्षेत्रीय स्तरावरील कर्मचाऱ्यांचा सहभाग असणे आवश्यक असून ही योजना यशस्वी करण्यासाठी क्षेत्रीय कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहन देण्यावर भर देण्यात आला आहे.

अ.क्र.	थकबाकी	प्रस्तावित प्रोत्साहन	पदनाम
१	चालू थकबाकी	वसूल केलेल्या रक्कमेवर १ टक्के	लाईन स्टाफ
		वसूल केलेल्या रक्कमेवर ०.५० टक्के	शाखा प्रमुख
		वसूल केलेल्या रक्कमेवर ०.२५ टक्के	उपविभागीय अधिकारी
		वसूल केलेल्या रक्कमेवर ०.२५ टक्के	उपविभागीय बिलींग कर्मचारी एकत्रितपणे
२	कायमस्वरूपी थकबाकी	वसूल केलेल्या रक्कमेवर १० टक्के	लाईन स्टाफ
		वसूल केलेल्या रक्कमेवर ५ टक्के	शाखा प्रमुख
		वसूल केलेल्या रक्कमेवर २.५ टक्के	उपविभागीय अधिकारी
		वसूल केलेल्या रक्कमेवर २.५ टक्के	उपविभागीय बिलींग कर्मचारी एकत्रितपणे

टिप :- ग्रामपंचायतीद्वारे करण्यात येणाऱ्या वीजबिल वसुलीमध्ये महावितरणच्या जनमित्रांचा देखील सहभाग असणार हे लक्षात घेऊन ग्रामपंचायतीद्वारे वसूल करण्यात आलेल्या वीजबिल वसुलीपैकी १ टक्के रक्कम ही महावितरणच्या संबंधित जनमित्रांना प्रोत्साहनपर देय राहील.

➤ **उर्जामित्रांना (ग्राम विद्युत व्यवस्थापक) प्रोत्साहन:-**

कृषी ग्राहकांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या सदर योजनेच्या व्यापक यशासाठी ग्रामस्तरावरील उर्जामित्रांचा सहभाग देखील अपेक्षित आहे. त्या अनुषंगाने,

१. ज्याठिकाणी विज बिल वसुली ग्राम पंचायत किंवा रोहित्र स्तरावर कार्यरत नाही त्याठिकाणी त्यांनी वसूल केलेल्या चालू बिलाच्या रक्कमेतून ५% व थकबाकी रक्कमेच्या वसुलीच्या १०% रक्कम उर्जामित्रांना प्रोत्साहन पर रक्कम देण्यात येईल. तसेच, जिल्हास्तरावर आवंटीत केलेल्या निधीमधून ग्रामपंचायत स्तरावरील उदा. कृषी सहाय्यक, कोतवाल इत्यादी कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहनपर ५ टक्क्यांपर्यंत रक्कम देऊ शकतील.

२. ज्याठिकाणी ग्रामपंचायतीद्वारे करण्यात येणाऱ्या वीजबिल वसुलीमध्ये महावितरणच्या जनमित्र उपलब्ध नाही त्याठिकाणी उर्जा मित्रांचा सहभाग असणार हे लक्षात घेऊन ग्रामपंचायतीद्वारे वसूल करण्यात आलेल्या वीजबिल वसुलीपैकी १ टक्के रक्कम ही संबंधित उर्जा मित्रांना प्रोत्साहनपर देय राहील.

➤ **शेतकरी सहकारी संस्था तसेच साखर कारखान्यांना प्रोत्साहन:-**

कृषीपंप ग्राहकांची थकबाकीची रक्कम वसूल केल्यास शेतकरी सहकारी संस्था तसेच साखर कारखान्यांना वसूल केलेल्या रक्कमेच्या १० टक्के रक्कम प्रोत्साहन म्हणून देण्यात येईल.

कृषिपंपधारक ग्राहकांसाठी पायाभूत सुविधांचे सक्षमीकरण करणे:

१. कृषिपंपधारकांडून वसूल झालेल्या रक्कमेसाठी स्वतंत्र खाते महावितरणच्या मंडळस्तरावर ठेवले जाईल व वसूल करण्यात आलेल्या रक्कमेचा वापर हा संबंधित ग्रामीण भागातील महावितरणच्या विजेच्या पायाभूत सुविधा (नवीन तसेच सक्षमीकरण) तसेच सेवा सुधारण्याकरिता केला जाईल.

सदर सुधारणांवर खर्च करताना, पायाभूत सुविधा सुधारण्यासंबंधी शिफारस करण्याचे अधिकार खालीलप्रमाणे असतील व त्यास विभागीय / मंडळ / मुख्यालय स्तरावर मंजुरी देण्यात येईल;

- **३३% रक्कम संबंधित ग्रामपंचायती करिता -**

वसूल झालेल्या ३३% रक्कमेपर्यंत मंजुरी देण्याचे अधिकार महावितरणच्या विभागीय कार्यकारी अभियंत्यास असतील.

- **३३% रक्कम जिल्ह्याकरिता एकत्रितपणे -**

जिल्ह्यातील सर्व ग्रामपंचायतींकडून जिल्हास्तरावर एकत्रितपणे वसूल झालेल्या रक्कमेच्या ३३% रक्कमेपर्यंत मंजुरी देण्याचे अधिकार जिल्ह्याचे पालकमंत्री व महावितरणच्या संबंधित मंडळ अधीक्षक अभियंत्यास असतील. नवीन उपकेंद्र व संबंधित वाहिन्यांच्या मंजुरीचे अधिकार महावितरण मुख्यालय स्तरावर असतील.

वरीलप्रमाणे जिल्हास्तर वसुलीमधून पायाभूत उभारणीवर खर्च करण्यात आलेल्या कामाचा तपशील जिल्हा संनियंत्रण समितीस त्रैमासिक स्तरावर सादर करण्यात यावा.

२. या नाविन्यपूर्ण योजनेत जास्तीतजास्त ग्राहकांनी सहभागी व्हावे याकरिता जिल्ह्यांचे पालकमंत्री, खासदार व आमदार यांचे सहकार्य अपेक्षित आहे.

ड) राज्यातील कृषी ग्राहकांना ८ तास दिवसा वीजपुरवठा

१. महावितरण कंपनीद्वारे एकूण २१५ लाख एचपी भार असलेल्या जवळपास ४३ लाख कृषी ग्राहकांना वीज पुरवठा केला जातो.

२. महावितरणच्या एकूण विजेच्या मागणीपैकी जवळपास २५ ते ३०% वीज वापर हा कृषी क्षेत्राद्वारे केला जातो.

३. सद्यस्थितीत, संपूर्ण राज्यात मा. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांच्या निर्देशानुसार कृषी वीज ग्राहकांना दिवसा ८ तास किंवा रात्री १० तास असा ३ फेज वीज पुरवठा चक्राकार पद्धतीने करण्यात येत आहे.

४. मा. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने महावितरण कंपनीची दि. ३०/०३/२०२० रोजीच्या आदेशान्वये केलेली बहुवार्षिक वीजदर निश्चिती ही कृषी वीज ग्राहकांना दिवसा ८ तास किंवा रात्री १० तास अशा चक्राकार पद्धतीने केला जाणारा ३ फेज वीज पुरवठा गृहीत धरून होणाऱ्या वीज वापरावर आधारित असून त्यात बदल करण्याचे अधिकार महावितरण कंपनीस नाहीत.

५. महावितरणने दिवसा वीज पुरवठा करण्यासाठी संभाव्यता पडताळून खालील योजना प्रस्तावित केली आहे.

विकेंद्रित सौर ऊर्जाप्रकल्पांच्या माध्यमातून दीर्घकालीन योजना:-

१) विद्युत वितरण उपकेंद्रांशी थेट जोडलेल्या विकेंद्रित सौर ऊर्जा प्रकल्पांमधून कृषी ग्राहकांना दिवसा वीजपुरवठा देणे शक्य आहे. त्याअनुषंगाने कृषी ग्राहकांची दिवसाची विजेची मागणी लक्षात घेता वितरण उपकेंद्र स्तरावर विकेंद्रित सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारून दिवसा वीजनिर्मिती करण्यात येईल.

- २) मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना (विकेंद्रित सौर ऊर्जा निर्मिती) पासून कृषी ग्राहकांना दिवसा वीज पुरवठा करणे, वीज वितरण हानी घटविणे आणि ट्रान्समिशन इन्फ्रास्ट्रक्चर खर्च टाळणे इत्यादीं लाभ घेता येतील.
- ३) कृषी ग्राहकांच्या अतिरिक्त ५,२०० मेगावॅट वीजभाराला दिवसा ८ तास वीज पुरवठा करण्यासाठी सुमारे ८,५०० मेगावॅट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांची आवश्यकता आहे.
- ४) त्याकरिता निविदांद्वारे अंदाजे ४,२०० मेगावॅट सौर ऊर्जा क्षमता करारीत केलेली आहे आणि त्यापैकी २,२३९ मेगावॅट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित करण्यात आलेले आहेत.
- ५) दिवसा कृषी ग्राहकांना वीज पुरवठा करण्यासाठी आणि नुतनशील ऊर्जा खरेदीचे बंधन लक्ष्य पूर्ण करण्यासाठी ४५०० ते ५००० मेगावॅट विकेंद्रित सौर ऊर्जा क्षमता प्राप्त करण्यासाठी प्रकल्प राबविण्यात येईल.
- ६) विकेंद्रित सौर ऊर्जा प्रकल्पांच्या तसेच इतर सौर ऊर्जा प्रकल्पांच्या माध्यमातून सर्व कृषी ग्राहकांना पुढील ३ वर्षात दिवसा ८ तास वीज पुरवठा करण्याचे प्रयत्न महावितरणद्वारे करण्यात येतील.

ई) मिटरिंग

१. उच्च दाब वीज वाहिन्या:
  - सबर्स्टेशनमधून बाहेर पडणाऱ्या सर्व वीज वाहिन्यांचे AMR मिटरिंग करण्यात आलेले आहे. प्रामुख्याने कृषी वीज वाहिन्यांवर बसविण्यात आलेल्या मिटर्सची पुनःपडताळणी जून २०२१ पर्यंत पूर्ण करण्यात येईल.
२. वितरण रोहित्रे :
  - महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगाने स्थापन केलेल्या अभ्यासगटाच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेल्या ५०२ कृषी वाहिन्यांवरील सर्व वितरण रोहित्रांचे जून - २०२१ पर्यंत मिटरिंग करण्याचे उद्दिष्ट आहे, जेणेकरून या वीज वाहिन्यावरील कृषी वीज वापराचा सखोल अभ्यास करता येईल.
  - उपरोक्त मिटरिंगची उपयुक्तता लक्षात घेऊन, नंतर उर्वरित कृषी वीज वाहिन्यांवरील वितरण रोहित्रांच्या मिटरिंगचे काम टप्प्याटप्प्याने हाती घेण्यात येईल.
३. कृषी ग्राहक :
  - उच्चदाब वीज प्रणालीच्या माध्यमातून देण्यात येणाऱ्या सर्व नवीन कृषी वीज जोडण्या मा. वीज नियामक आयोगाच्या निर्देशानुसार प्रीपेड मीटरद्वारे देण्यात येतील.
  - कृषी ग्राहकांचे मिटरिंग तसेच त्यांची देखभाल करतांना येणाऱ्या अडचणी लक्षात घेऊन इतर वाहिन्यांवरील (उच्चदाब वितरण प्रणाली व्यतिरिक्त) कृषी ग्राहकांना विना मीटर वीज पुरवठा करण्यात येईल. अश्या कृषी ग्राहकांना त्यांचा जोडभार व वाहिनीवरील वीज वापराच्या अनुषंगाने फिडर इंडेक्सच्या माध्यमातून वीज वापर तपासून वीज बिल देण्यात येईल.

*****